

Jean-Luc Bannalec

Commissaris Dupin en de moorden op Glénan

Vertaald door Sylvia Wevers

DE FONTEIN

An douar so kozh, med n'eo ket sod.'

'De aarde is oud, maar niet gek.'

– Bretons spreekwoord

Voor L.

De eerste dag

Als op magische wijze zweefden de vlakke, langgerekte eilanden boven de diep opaalblauwe zee, trillend en een beetje wazig. Als een fata morgana lag de beroemde archipel voor hen.

De contouren van de grotere eilanden waren al met het blote oog zichtbaar, maar er waren maar enkele details te herkennen. Het geheimzinnige fort van Cigogne. De oude, door stormen geteisterde vuurtoren van Penfret. De verlaten boerderij op Drénec. De enkele verweerde huizen op Saint-Nicolas, het hoofdeiland van de bijna cirkelvormige archipel. De Îles des Glénan. Een mythe.

Tien zeemijlen moest je afleggen vanaf het vasteland, vanaf Concarneau, de prachtige ‘blauwe stad’ van de Cornouaille. De inwoners van de stad noemden de eilanden al sinds mensenheugenis hun ‘beschermers’. Dag in dag uit vormden ze hun onbeweeglijke horizon. Aan de manier waarop je ze kon zien – helder, scherp, wazig of melkachtig – en of ze zweefden of vast in het water lagen, kon je het weer van de volgende dag voorspellen, en, op bepaalde dagen, dat van de rest van het jaar. Eeuwenlang werd er Bretons hardnekkig gediscussieerd over hoeveel eilanden het waren. Zeven, negen, twaalf of twintig waren de meest voorkomende tellingen. Zeven ‘grote’, dat was het enige waarover niet te twisten viel. En groot betekende: een paar honderd meter lang. Hooguit. Ooit, heel lang geleden, waren ze samen één eiland geweest, maar geleidelijk aan hadden de bulderende zee en de eeuwige branding ze uit elkaar gerukt. Een paar jaar geleden had een commissie van het departement volgens de officiële criteria voor de definitie van een eiland – land in zee dat constant boven water ligt en een even permanente vegetatie heeft – officieel ‘tweeëntwintig eilanden en eilandjes’ vastgesteld. Bovendien was er een bijna oneindig lijkend aantal steile rotsen en rotsformaties. Dit aantal varieerde

ook verwonderlijk, afhankelijk van eb en vloed, die wederom enorm varieerden afhankelijk van de stand van de zon, de maan en de aarde zelf. Op sommige dagen was de vloed drie of vier meter hoger dan op andere dagen, en bij een echt lage eb was een eiland vele malen groter en misschien boven water verbonden met een zandbank die anders onder het wateroppervlak verborgen lag. Een 'normale' stand was er nooit. Zo kwam het dat het landschap van de archipel voortdurend veranderde en niemand ooit kon zeggen: dit zijn ze, de Glénan, zo zien ze eruit. De Glénan waren niet duidelijk land, maar half land, half zee. Tijdens razende winterstormen rolden er soms gigantische golven over de eilanden en dan maakte het bruisende schuim overal zee van. 'Al bijna verloren in het niets, in de grote uitgestrektheid', was de poëtische maar wel nauwkeurige beschrijving van de mensen hier.

Het was een buitengewone dag begin mei, die in niets verschilde van een echte zomerdag, niet in de haast ongelooflijke temperatuur, niet in het felle licht, niet in de prachtige kleuren. Ook de lucht was al zomers. Lichter, iets minder zout en met iets minder jodium, zeewier en algen, maar met die specifieke, moeilijk te omschrijven Atlantische frisheid. Zelfs nu, om tien uur 's ochtends, creëerde de zon een verblindende, rusteloos flakkerende horizon met daaronder een zilveren trechter die naar de kijker toe steeds smaller werd.

Commissaris Georges Dupin van het *Commissariat de Police Concarneau* nam van dat alles niet veel waar. Hij was deze maandagochtend in een erg slecht humeur. Hij had zojuist nog in L'Amiral gezeten met zijn kranten voor zich – *Le Monde*, *Ouest France*, *Télégramme* – en net zijn derde *café* besteld, toen hij werd opgeschrikt door de schelle ringtone van zijn telefoon. Er waren drie lijken gevonden op de Glénan. Verder was er nog niets bekend. Alleen dat. Drie lijken.

Hij was onmiddellijk vertrokken. Zijn stamcafé, waar hij elke ochtend zijn dag begon, lag direct aan de haven, en een paar minuten later was hij al aan boord van een speedboot van de politie. Commissaris Dupin was pas één keer op de Glénan geweest, vorig jaar, op Penfret, het eiland aan de oostelijke rand van de archipel.

Ze waren nu twintig minuten onderweg en waren op de helft.

Commissaris Dupin zou blij zijn geweest als ze óver de helft waren geweest. Varen op open zee was niet zijn ding, ook al was hij nog zo dol op de zee. Maar hij hield ervan zoals een echte Parijzenaar van het zesde arrondissement ervan hield, want dat was hij tot zijn ‘overplaatsing’ bijna vier jaar geleden geweest. Hij was dol op het strand, het kijken naar de zee, in het gunstigste geval het zwemmen, het gevoel, de geur, de dwepende bewondering. Maar hij hield niet van varen en al helemaal niet van varen op een van de twee nieuwe speedboten die de waterpolitie twee jaar geleden na een lange, verbeterde strijd met de bureaucratie had verkregen en waar zijn collega’s apetrots op waren. De nieuwste generatie, indrukwekkende hightechwonderen, sondes en sensoren voor alles. Ze schoten letterlijk over het water. Eén boot was gedoopt met de naam *Bir* – ‘pijl’ in het Bretons – de tweede met *Luc’bed*, ‘bliksem’. Dupin vond dat boten andere namen moesten hebben, maar alleen de betekenis had geteld.

Bovendien had commissaris Dupin te weinig cafeïne binnengekregen en dat maakte hem altijd stikchagrijnig. Twee cafés waren bij lange na niet genoeg. Hij had een stevig postuur, was niet dik maar zeker ook niet mager, en had al sinds zijn jeugd een verbaazingwekkend lage bloeddruk.

Met tegenzin was hij aan boord gegaan. Eigenlijk alleen omdat hij niet voor schut wilde staan en omdat inspecteur Le Ber samen met hem aan boord was gegaan. Le Ber was een van zijn twee jonge inspecteurs en keek naar hem op, iets waar Dupin over het algemeen een hekel aan had.

Dupin zou onmiddellijk bereid zijn geweest om een halfuur te rijden naar het kleine vliegveld in Quimper om in de gammele tweemans-politiehelikopter van het hoofdbureau naar de Glénan te vliegen, ook al zou de totale reistijd veel langer zijn geweest en vond hij vliegen ook absoluut geen pretje. Maar zijn baas, de prefect, was met de helikopter onderweg naar Bordeaux, een slaperig gehucht op Guernsey. Daar had hij een ‘vriendschappelijke ontmoeting’ met de prefectuur van de Britse Kanaaleilanden Guernsey, Jersey en Alderney. De politieke samenwerking moest worden geïntensiveerd, dat was een uitdrukkelijke wens van zowel de Britten als de

Fransen. 'Misdad mag geen kans krijgen, ongeacht de nationaliteit ervan.' Commissaris Dupin kon de prefect Gerard Guenneugues niet uitstaan en kon zijn naam na bijna vier jaar nog steeds niet uitspreken. Overigens had Georges Dupin over het algemeen een moeizame relatie met autoriteiten – en terecht, vond hij zelf. Wekenlang had hij eerst irritante en daarna ronduit martelende telefoontjes gehad van de prefect, die 'ideeën aan het verzamelen was' over wat er op zo'n illustere bijeenkomst besproken zou moeten worden. In opdracht van Guenneugues moest Nolwenn, Dupins geweldige secretaresse, onderzoek doen naar 'onopgeloste zaken' van de laatste decennia, die 'misschien, eventueel en op de een of andere manier' een spoor hadden naar de Kanaaleilanden en die 'misschien, eventueel en op de een of andere manier' opgehelderd hadden kunnen worden als er al een nauwere samenwerking was geweest. Het was volkomen belachelijk. Nolwenn had tegengestribbeld. Ze begreep werkelijk niet waarom ze zich hier 'in het zuiden' bezig zouden moeten houden met het Kanaal in het hoge noorden, waar ijsbergen in de zee dreven en het het hele jaar door regende. Meters dossiers waren bestudeerd maar ze hadden geen enkele significante zaak gevonden. Waar de prefect absoluut niet blij mee was geweest.

Wat het humeur van Dupin op de boot niet had verbeterd, was het kleine 'ongelukje' dat zich kort na het afvaren had voorgedaan. Hij had gedaan wat alleen de ergste landrotten doen: bij hoge snelheid, harde wind van bakboord en toch wat woelige zee, uitgerekend aan bakboordzijde een blik op de eilanden werpen, terwijl inspecteur Le Ber en de twee bemanningsleden van de *Bir* helemaal aan stuurboord hadden gestaan. Het had niet lang geduurd voordat hij een grote golf over zich heen kreeg. Commissaris Dupin was kletsnat. Zijn spijkerbroek, poloshirt en jasje dat hij altijd open droeg – zijn dienstkleding van maart tot oktober – plakten aan zijn lichaam. Alleen de sokken in zijn schoenen waren droog gebleven.

Wat de commissaris echter vooral irriteerde, was dat hij niet meer informatie had dan slechts dat ene feit, namelijk dat er zojuist drie lijken waren gevonden. Dupin was niet iemand met geduld.

Totaal niet. Labat, zijn tweede inspecteur, met wie hij doorgaans op voet van oorlog stond, had hem aan de telefoon alleen kunnen vertellen wat hij zelf wist van het opgewonden telefoontje van 'een man met een sterk Engels accent' dat ze kort daarvoor op het commissariaat hadden gekregen. De lijken lagen op het noordoostelijke strand van Le Loc'h, het grootste eiland van de archipel, en met 'het grootste eiland' was een lengte van vierhonderd meter bedoeld. Le Loc'h was onbewoond, had een kloosterruïne, een oude begraafplaats, een vervallen sodafabriek en, als grootste attractie van het eiland, een lagune-achtig meer. Labat had minstens tien keer moeten herhalen dat dit de enige informatie was die hij had. Dupin had hem bestookt met allerlei vragen – zijn fanatieke hang naar schijnbaar onbeduidende details en omstandigheden was berucht.

Drie doden en niemand die iets wist. Logisch dat er veel commotie was geweest in de prefectuur. Dit was een behoorlijk grote zaak hier in Finistère, aan het pittoreske einde van de wereld, zoals de Romeinen het hadden genoemd. Voor de Galliërs, de Kelten – en zo zagen de mensen hier zichzelf tot op de dag van vandaag – was het natuurlijk precies het tegenovergestelde: niet het einde, maar letterlijk het 'begin', het 'hoofd van de wereld'. *Penn ar Bed* en niet *finis terrae*.

Inmiddels had de boot vaart geminderd en voeren ze nog maar met een matige snelheid. Het navigeren was lastig. De zee was hier ondiep en overal waren zowel boven als onder het wateroppervlak steile rotsen. Varen in deze wateren was eigenlijk alleen iets voor zeer ervaren kapiteins, en het was nu nog hachelijker omdat het eb was. De 'ingang' tussen Bananec en de grote zandbank voor Penfret was nog de veiligste toegang tot de archipel. Via die opening kwam je in 'de kamer', zoals de door de omliggende eilanden tegen stormen en zware zeegang beschermde binnenzee van de archipel werd genoemd: *la chambre*. De *Bir* vervolgde zelfverzekerd zijn weg, manoeuvreerde zich in harmonieuze bewegingen tussen de rotsen door en zette koers naar Le Loc'h.

'Dichterbij komen we niet.'

De kapitein van de politieboot, een jonge, lange kerel in een hightech stoffen uniform dat slobberig om zijn lijf hing, riep het

vanuit zijn stuurhut naar beneden zonder daarbij iemand aan te kijken. Hij was volledig gefocust op het navigeren.

Dupin voelde zich ongemakkelijk. Het was minstens nog honderd meter naar het eiland.

‘Springtij. Coëfficiënt 107.’

Ook dat riep de magere kapitein naar niemand in het bijzonder. Commissaris Dupin keek zijn inspecteur vragend aan. Na het incident met de grote golf was hij vlak bij de anderen gaan staan en daar niet meer weggegaan. Le Ber boog zich heel dicht naar Dupin toe want de motor maakte nog steeds een oorverdovend lawaai, ook al voer de boot bijna niet meer.

‘We hebben op dit moment een extreem getijverschil, *monsieur le commissaire*. Bij springtij is het waterpeil nog veel lager dan bij gewone eb. Ik weet niet of u...’

‘Ik weet wat springtij is.’

Dupin had eraan willen toevoegen ‘want ik woon al bijna vier jaar in Bretagne en heb al talloze keren springtij en doodtij meegemaakt’, maar wist dat het zinloos was. Bovendien moest hij toegeven dat hij, hoewel hem al heel, héél vaak was uitgelegd hoe het zat met de getijcoëfficiënten, het nog steeds niet goed kon onthouden. Voor Le Ber zou hij, net als voor alle Bretons, zelfs na decennia nog steeds een ‘vreemdeling’ zijn (wat echter beslist niet slecht was bedoeld). En dan ook nog een vreemdeling van de slechtste soort volgens de Bretons: een Parijzenaar (wat beslist wel slecht bedoeld zou kunnen zijn). Telkens weer werd hem uitgelegd dat als de maan, de zon en de aarde op één lijn staan en de effecten van de zwaartekracht daardoor optellen...

De motor verstomde plotseling. De twee collega’s van de waterpolitie, die, wat Dupin nu pas opmerkte, vreemd genoeg op de kapitein leken en dezelfde pezige gestalte, hetzelfde smalle gezicht en hetzelfde uniform hadden, gingen onmiddellijk aan de voorkant van de boeg aan de slag.

‘Dichter bij het eiland kunnen we niet komen. Het water is te ondiep.’

‘En wat betekent dat?’

‘We moeten hier van boord gaan.’

Het duurde een paar seconden voordat Dupin reageerde.

‘We moeten hier van boord gaan?’

Naar Dupins gevoel waren ze nog steeds heel duidelijk op zee.

‘Het water is niet meer diep, misschien een halve meter.’

Inspecteur Le Ber knielde en begon zijn schoenen uit te trekken.

‘Maar we hebben toch een rubberboot?’

Om eerlijk te zijn, had Dupin dat nog maar net gezien. Tot zijn opluchting.

‘Het loont de moeite niet, monsieur le commissaire. Daarmee zouden we ook niet veel dichterbij het strand komen.’

Met opgetrokken wenkbrauwen keek Dupin over de reling. Het leek hem aanzienlijk meer dan een halve meter tot aan de bodem. Het water was ongelooflijk helder. Elke schelp, elke kiezelsteen was te zien. Een school felgroene visjes zwom voorbij.

Ze lagen voor de noordkant van Le Loc’h. Niets dan oogverblindend wit zand en ondiep, turkooiskleurig water. De zee was volkomen stil in de chambre. Er ontbraken alleen nog een paar kokospalmen – waarschijnlijk de enige palmsoort die niet in Bretagne groeide dacht Dupin – en dan zou dit beeld helemaal in niets te onderscheiden zijn van het Caribisch gebied. Het zou in niemand opkomen om dit landschap met Bretagne te associëren. De aanblik was op honderden ansichtkaarten te bewonderen en die waren beslist niet overdreven.

Le Ber had ondertussen ook zijn sokken uitgetrokken. De bemanningsleden van de boot hadden het anker laten vallen en waren behendig en zonder de minste aarzeling in de zee gesprongen. Ze draaiden de boot nu zo dat de achtersteven met de houten trede die net boven het water hing naar het strand was gericht. Le Ber, gekleed in een lichtgekleurde broek, sprong in het water alsof dat doodnormaal was. Meteen na hem deed de slungelige kapitein hetzelfde.

Dupin aarzelde. Het was een absurd tafereel, vond hij. De jonge politieagenten, Le Ber en de kapitein waren blijven staan en wachtten. Het leek alsof ze een erehaag vormden. Alle ogen waren op hem gericht.

Dupin sprong. Hij had zijn schoenen niet uitgedaan. Onmiddell-

lijk stond hij tot net boven zijn knieën in de Atlantische Oceaan, die nu, begin mei, hooguit veertien graden was. Met argusogen keek hij naar de zeebodem. De school felgroene visjes, nu veel groter dan eerst, naderde gulzig en zwom onbevreesd rond zijn benen. Dupin maakte een halve draai om de vissen met zijn ogen te volgen en toen zag hij hem: een enorme krab van twintig of dertig centimeter, in een aanvallende houding, die hem recht aanstaarde. Een echte *tourteau*, zoals men hier aan de kust graag at en zoals Dupin graag at. Hij onderdrukte beide: een kreet van schrik en van culinair enthousiasme. Hij keek op en realiseerde zich dat iedereen nog steeds roerloos naar hem stond te kijken. Dupin rechte resoluut zijn rug en begon naar het strand te waden, waarbij hij er goed op lette dat hij de blik van Le Ber en de drie agenten meed. Zijn collega's haalden hem in het water snel van rechts en links in. Dupin bereikte het strand als laatste.

Het levenloze lichaam lag op de buik, een beetje op de zij, met de schouder op een onnatuurlijke manier onder het lichaam geklemd. Het zag eruit alsof hij zijn rechterarm was verloren. De linkerarm, die gebroken moest zijn, was sterk gebogen. Het hoofd steunde bijna helemaal op het voorhoofd, alsof iemand het expres zo had neergelegd. Het gezicht was niet te zien. Het blauwe jasje en de trui waren flink gescheurd en op de rug en in de nek, op het achterhoofd en op de linkerarm waren afschuwelijke grote en diepe wonden zichtbaar. Het onderlichaam daarentegen leek bijna intact. Op sommige plaatsen was het bedekt met algen. De stevige zeilschoenen, beide nog aan de voeten, zagen er nieuw uit. De leeftijd van de man was in deze positie moeilijk te schatten. Misschien iets ouder dan hijzelf, vermoedde Dupin. Eind veertig, begin vijftig. De dode man was niet erg lang. Dupin was naast hem geknield om hem beter te bekijken. De zee had hem ver naar het strand gevoerd, een paar meter van de lijn waar het langzaam stijgende witte strand eindigde en de felgroene vegetatie begon.

‘Daarginds liggen de andere twee, vrij dicht bij elkaar. Ze zijn in een vergelijkbare staat.’

Le Ber wees langs het strand. Dupin zag de jonge collega's van

de waterpolitie zeker honderd meter verderop naast iets massiefs staan. Dupin had niet gemerkt dat hij niet alleen was en Le Ber naast hem stond. Le Bers stem klonk een beetje ijl.

‘De lijken zien er verschrikkelijk uit.’

Le Ber had gelijk.

‘Welke gerechtsarts komt er?’

‘*Docteur* Savoir zou hier elk moment moeten zijn. Hij is op de andere speedboot. Met inspecteur Labat.’

‘Nou, die passen wel bij elkaar.’

Het was algemeen bekend dat de commissaris en docteur Savoir weinig sympathie voor elkaar koesterden.

‘Docteur Lafond heeft vanmorgen een afspraak in Rennes.’

In principe probeerde Nolwenn altijd te regelen dat de oude, knorrig maar geweldige docteur Lafond werd gebeld als Dupin onderzoek deed.

De kapitein van de *Bir* kwam met vastberaden stappen naar hen toe. ‘Het zijn drie mannen, waarschijnlijk allemaal begin vijftig,’ zei de jonge man ernstig en kalm. ‘Identiteit tot nu toe onbekend. Het is zeer waarschijnlijk dat de lijken met de laatste vloed zijn aangespoeld. Ze liggen vrij hoog op het strand. We registreren krachtige stromingen op de Glénan en in de dagen van springtij zijn ze nog sterker dan normaal. We fotograferen en documenteren alles.’

‘Is het nu de laagste laagwaterstand?’

‘Bijna.’ De politieman keek even op zijn horloge. ‘Het was anderhalf uur geleden eb. Sindsdien loopt het water alweer op.’

Dupin begon te rekenen. ‘Het is nu 10.45 uur... De laatste eb was dus om...’

‘De laatste eb was vanochtend om 9.15 uur, de een na laatste gisteravond om 20.50 uur, dus 12 uur en 25 minuten eerder. Het hoogtepunt van het getij werd bereikt om 03.03 uur ’s nachts.’

De agent had het binnen drie seconden uitgerekend maar keek Dupin zonder het geringste teken van triomf aan.

‘Hebben we meldingen van vermiste personen? Bij ons of bij de reddingsbrigade?’

‘Nee, monsieur le commissaire, voor zover wij weten zijn die er nog niet. Maar die kunnen nog komen.’

‘Le Loc’h is onbewoond, toch?’

‘Ja. Saint-Nicolas is het laatste bewoonde eiland van de archipel. Maar daar wonen ook niet veel mensen. Hooguit tien, in de zomer vijftien.’

‘Dus ’s nachts is er hier op het eiland niemand?’

‘Het is ten strengste verboden om op de archipel te kamperen. Maar op sommige zomeravonden zijn er weleens avonturiers die het toch doen. We gaan het hele eiland bekijken. En misschien hebben er gisteravond een paar boten in de chambre voor Le Loc’h gelegen. Dat is een populaire ankerplaats. Dat gaan we uitzoeken.’

‘Hoe heet je?’

Dupin mocht de kalme, nauwgezette jonge politieman wel.

‘Ik heet Kireg Goulch, monsieur le commissaire.’

‘Kireg Goulch?’

Dupin had de vraag er gewoon uitgeflapt.

‘Ja.’

‘Dat... Dat is een heel... eh... Bretonse naam.’

Ook deze opmerking leek de jongeman totaal niet te irriteren. Dupin schraapte zijn keel en deed zijn best om zich weer op de zaak te concentreren.

‘Inspecteur Le Ber zei dat de Engelsman die de lichamen ontdekte, in een kano voer.’

‘Hier maken veel toeristen tochten met zeekajaks, die zijn erg populair. Hoewel ze in deze tijd van het jaar niet zo talrijk zijn, zijn er wel al een paar.’

‘’s Ochtends al? Maken ze die tochten al op dit tijdstip?’

‘Ja, bij voorkeur wel. ’s Middags brandt de zon op zee al fel.’

‘Maar de man heeft niet aangemeerd en is niet aan land gegaan?’

‘Voor zover wij weten niet. En hier op het strand zijn ook geen voetafdrukken te zien.’

Daar had Dupin niet eens aan gedacht. Op het na elke vloed weer maagdelijke zand was elk spoor overduidelijk zichtbaar en ook elke poging om een spoor uit te wissen.

‘Waar is de man?’

‘Op Saint-Nicolas. Hij wacht daar op de kade. Onze tweede boot

brengt een collega naar het eiland. Die gaat met de man praten. Dat heeft inspecteur Labat geïnstrueerd.'

'Inspecteur Labat heeft dat geïnstrueerd?'

'Ja, hij...'

'Het is al goed.'

Dit was niet het moment om zich daar druk om te maken. Dupin frummelde met enige moeite een van zijn rode Clairefontaine-notitieboekjes uit zijn nog natte jas, die hij traditioneel gebruikte voor aantekeningen. Door het beschermende omslag was het nog redelijk droog gebleven tijdens het kleine bootongelukje. Met evenveel moeite groef hij een van zijn goedkope Bic-pennen op, die hij altijd in grote hoeveelheden kocht omdat hij ze telkens op onbegrijpelijke wijze kwijtraakte.

'Is er ergens schipbreuk geweest?'

Dat was een overbodige vraag, besepte hij op het moment dat hij hem stelde. Want in dat geval hadden ze dat natuurlijk allang gehoord. De jonge agent reageerde echter lankmoedig.

'Ook daar weten we tot nu toe niets over, monsieur le commissaire. Maar als er gisteravond of gisternacht een boot is gekapseisd, kan het soms even duren voordat het wordt opgemerkt. Afhankelijk van hoe groot de boot is, welke technische uitrusting hij heeft, waar het is gebeurd, waar hij naartoe voer, wie hem verwachtte...'

Dupin maakte lusteloos een paar aantekeningen.

'Was het slecht weer vannacht? Heeft het hier gestormd?'

'U mag zich niet laten misleiden door het weer van vandaag. Gisteravond trok er noodweer langs de kust, de centrale zal ons precies kunnen vertellen hoe heftig het was en waar en hoe het zich verplaatste. In Concarneau was er niet veel van te merken, maar dat zegt niets. We beschikken over alle registraties. De zee is vandaag ook nog wat onrustig, ook al is hij hier in de chambre stil. U hebt het net op de boot zelf duidelijk gemerkt.'

Dat was een neutrale constatering, zonder ondertoon. Dupin vond Goulch steeds sympathieker.

'Het was geen noodweer dat maar één keer in de eeuw voorkomt, maar het was wel heftig,' zei de kapitein tot slot.

Commissaris Dupin wist dit maar al te goed. Hij was zelf allang

te Bretons geworden om zich te laten misleiden door de blauwe, wolkeloze lucht en het prachtige weer. Het Bretonse schiereiland, het uiterste, ruige uitsteeksel ervan – de Finistère – legde Nolwenn hem altijd uit, lag ver uit de kust, midden in de Noord-Atlantische Oceaan. ‘Als een oermonster strekt Armorica zijn puntige kop uit. Als een draak die zijn tong uitsteekt.’ Hij vond het beeld mooi en op de kaart kon je de draak echt herkennen. Bretagne was dus niet alleen blootgesteld aan de oerkrachten van zoals bekend de wildste van alle oceanen van de wereld, maar ook aan de chaotische, continu veranderende weerfronten die zich tussen de oostkust van de vs, Canada, Groenland, het Noordpoolgebied en de west-Atlantische kusten van Ierland, Engeland, Noorwegen en Frankrijk ontwikkelden. Het weer kon in heel korte tijd omslaan van het ene uiterste naar het andere. ‘Vier seizoenen op één dag’ was hiervoor de uitdrukking die de Bretons vaak met trots citeerden.

‘Misschien was het helemaal geen schipbreuk.’ Le Bers stem klonk weer wat vaster. ‘Misschien zijn ze verrast door het tij. Of door het slechte weer. Bij het hengelen of vissen naar schelpdieren. Vooral als het toeristen waren. Bij een zeer lage eb komen er veel mosselvisser.’

Dat was waar. Dupin noteerde het in zijn notitieboekje. ‘Waarom hebben ze geen zwemvesten aan? Spreekt dat niet voor zo’n aanname? Dat ze helemaal niet op een boot zaten?’

‘Niet per se,’ antwoordde Goulch beslist. ‘Veel lokale bewoners varen zonder zwemvesten. En als er nog drank bij komt kijken... Nee, daar zou ik geen betekenis aan hechten.’

Dupin maakte een berustend gebaar. Zo was het. Ze wisten niets, al helemaal niet hier op deze afgelegen plek.

‘Drank speelt over het algemeen een grote rol op zee. Vooral hier op de eilanden,’ voegde Goulch eraan toe.

‘De mensen zeggen dat de flessen op de Glénan kleiner zijn dan op het vasteland. Daarom zijn ze hier zo snel leeg.’

Het duurde even voordat Dupin de grap begreep, tenminste, hij nam aan dat het een grap was. Le Ber had het er als een feit aan toegevoegd.

Goulch was niet onder de indruk en sprak verder. ‘De lichamen

hebben waarschijnlijk een tijdje in de branding gedreven, vermoedelijk zijn de zware verwondingen daardoor ontstaan. Als het een bootongeluk was, hebben ze de verwondingen misschien deels al tijdens het ongeval opgelopen.'

'Zou het kunnen dat ze hier ver vandaan om het leven zijn gekomen? Ik bedoel, hoe ver zou de stroming hen hebben kunnen meevoeren?'

'Dat hangt er helemaal van af hoelang ze in de zee hebben gedreven. Misschien leefden ze eerst nog en probeerden ze zichzelf te redden. En zijn ze daarna pas verdronken. Het ziet er niet naar uit dat ze al dagen in zee drijven. Zulke lijken zien er anders uit. Maar de stromingen zijn niet allemaal even snel. Soms hebben ze snelheden van zo'n acht kilometer per uur, in dat geval zouden de dode lichamen zelfs in één nacht een aanzienlijke afstand hebben kunnen afleggen. Maar afhankelijk van waar ze in het water zijn gekomen, zijn ze misschien in cirkels gedreven. De richtingen van de stromingen veranderen afhankelijk van het getij, het weer en het seizoen.'

'Ik begrijp dat het nog niet mogelijk is om uitspraken te doen.'

'Het eigenaardige van de archipel is dat bij bepaalde constellaties van de zon, de maan en de aarde veel stromingen naar Le Loc'h leiden. Er zijn hier in alle tijden schipbreukelingen aangespoeld. Bij ongelukken met grote schepen zijn er soms tientallen lichamen op het strand gevonden. Daarom is er in de negentiende eeuw direct naast de kapel een begraafplaats op het eiland aangelegd. Zo hoefden de doden niet naar Saint-Nicolas te worden gebracht, waar eerst de enige begraafplaats van de archipel was. Ze zijn allemaal hier begraven. Op het eiland zijn zelfs graven uit de vroege Keltische periode gevonden.'

'Spoelden ze altijd hier aan?' Dupin keek onwillekeurig met een eigenaardig gevoel om zich heen.

'Eeuwenlang werd gedacht dat het eiland de legendarische schuilplaats was van Groac'h, de heks van de scheepsongelukken. Volgens de overlevering was ze onmetelijk rijk, rijker dan alle koningen tezamen. En haar schatkist was het meer, dat een ondergrondse verbinding heeft met de zee. Een magische stroming

bracht de schatten van alle gezonken schepen naar haar toe. Haar paleis stond ook op de bodem.'

Le Ber glimlachte toen Goulch uitgesproken was, maar zag er duidelijk gespannen uit.

'Ze eet graag jonge mannen,' voegde Goulch eraan toe. 'Ze verleidt ze, verandert ze in vissen, bakt ze en eet ze op. Velen zijn op zoek gegaan naar de legendarische schat. Niemand kwam ooit terug. Er zijn talloze verhalen.'

Zo ging dat in Bretagne. Onder de oppervlakte van het gewone en natuurlijke waren duistere krachten aan het werk. En elke plaats had zijn eigen bovennatuurlijke verhalen. Ook al staken de Bretons er zelf graag de draak mee – en Dupin kende geen ander slag mensen dat over het algemeen zo zelfverzekerd en geweldig de draak met zichzelf kon steken – hield het gelach van het ene op het andere moment op en was alles heel reëel. Het zat te diep. Duizenden jaren lang was het bovennatuurlijke de meest natuurlijke waarneming van de wereld geweest. Waarom zou het, puur omdat de mensen nu in de eenentwintigste eeuw leefden, ineens anders moeten zijn?

'Ik wil de andere twee doden zien.'

Dupin liep langs het strand, Goulch en Le Ber volgden hem. Op dit moment was de eerste, de beslissende vraag: waren de mannen het slachtoffer geworden van een ongeluk? Waren ze verdronken? Waren er enige aanwijzingen dat het misschien iets anders dan een ongeluk geweest zou kunnen zijn?

De levenloze lichamen lagen naar elkaar toe op hun zij, met hun armen naar elkaar uitgestrekt. Het zag er een beetje macaber uit, alsof ze nog leefden toen ze hier al lagen en in hun doodsstrijd met hun laatste krachten naar elkaar toe wilden kruipen. De griezelige indruk van het tafereel werd versterkt door een aantal grote parelmoeren schelpen die rond de doden lagen alsof ze zo gerangschikt waren en die in alle kleuren van de regenboog glinsterden. Goulch' collega's knielden tussen de lijken, een van hen nam foto's. Dupin en de anderen gingen zwijgend naast hen staan en keken naar de twee lichamen.

Dupin maakte zich na enkele ogenblikken los van het groepje,

liep langzaam een paar keer rond de lijken en bukte telkens. De-zelfde ernstige vleeswonden, bij de ene bijna uitsluitend op het onderlichaam, bij de andere over het hele lichaam. Sterk gescheurde kleding (katoenen broeken, poloshirts, fleecevesten, stevige schoenen), een paar algen en zeewier op en in de wonden.

De politieman met de camera richtte zich langzaam op. 'Net als de dode man daarginds vertonen ze op het eerste gezicht geen andere verwondingen dan verwondingen die ze door scherpe rotsen zouden kunnen hebben gekregen terwijl ze in de branding dreven.'

'Op zee hoeft je niemand te verwonden om hem te doden. Daarvoor is een klein duwtje, een val in het water voldoende. Bij slecht weer en een hoge zeegang is zelfs een ervaren zwemmer kansloos. En probeer een klein duwtje maar eens te bewijzen.'

Goulch had met elke zin gelijk. Je moest hier anders gaan denken.

'De tweede boot komt eraan.'

Dupin kromp ineen. Goulch wees naar de zee. De *Luc'hed* naderde de *Bir* met hoge snelheid en vertraagde pas vlak voordat hij bij de *Bir* was. Hij stopte er vlak naast en ging er evenwijdig aan liggen.

Dupin observeerde de procedure die hij van zojuist kende. Hij kon Labat, docteur Savoir en de kapitein onderscheiden en zag nog een politieagent die al in zee stond en de boot in de juiste stand bracht. Zonder dralen verliet iedereen de boot en waadde naar het strand. Met Labat voorop. Natuurlijk.

'We hebben een agent op Saint-Nicolas afgezet om de Engelsman te ondervragen die de lichamen heeft ontdekt. We zullen het rapport binnenkort ontvangen. Drie lijken, dat is een gewichtige zaak.'

Labat was het water nog niet uit of hij stak al van wal op de ijverige toon die hij zo vaak aansloeg en waar Dupin een enorme hekel aan had.

'We weten nog helemaal niet of dit wel een zaak is, Labat.'

'Wat bedoelt u, monsieur le commissaire?'

'Voorlopig ziet alles eruit als een ongeluk.'

'En dat betekent dat we niet alles moeten proberen te begrijpen

Verschenen van Jean-Luc Bannalec:

Commissaris Dupin en de dode in Pont-Aven

Commissaris Dupin en de moorden op Glénan

Commissaris Dupin en de Fleur de Sel

Eerste druk september 2025
Dit is het tweede deel in de serie Een Bretagnethriller.

Oorspronkelijke titel *Bretonische Brandung*
Oorspronkelijke uitgever Kiepenheuer & Witsch
Copyright © 2013, 2022, Verlag Kiepenheuer & Witsch GmbH & Co.
KG, Keulen/ Duitsland
The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988
Copyright © 2025 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht
Vertaling Sylvia Wevers
Omslagontwerp Studio Vonk & De Boer
Omslagillustratie © Unsplash
Opmaak binnenwerk Crius Group
ISBN 978 90 261 7162 8
ISBN e-book 978 90 261 7163 5
ISBN luisterboek 978 90 261 7164 2
NUR 331

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.